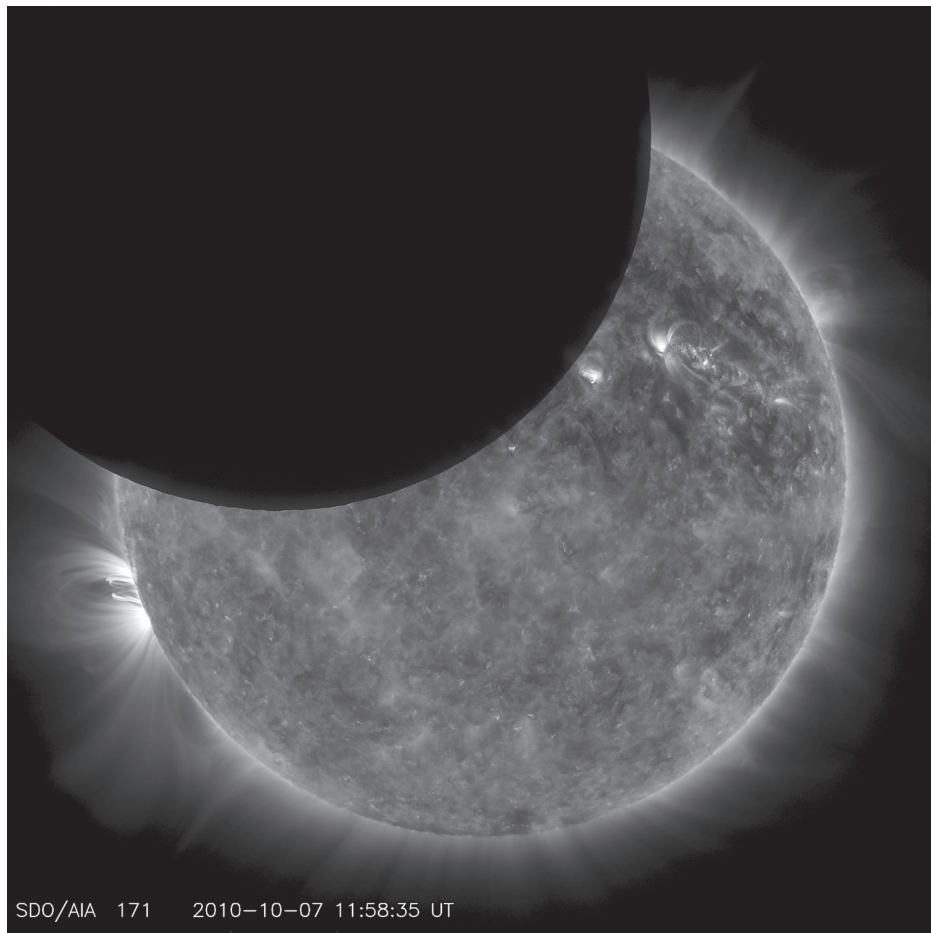

KOSMICKÉ ROZHLEDY

VĚSTNÍK ČESKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Číslo 1/2011
Ročník 49

SDO/AIA 171 2010-10-07 11:58:35 UT

www.astro.cz

Samostatně neprodejná příloha časopisu Astropis

Obsah

Kopalova přednáška za rok 2010	2
Astronomický střed Evropy	4
Členská databáze pro kontrolu online	4
Kalendář povinností složek	5
Zápis řádného jednání VV ČAS 8. 12. 2010	7
Akce	10

V průběhu března a dubna 2011 oslaví významná životní jubilea tito členové ČAS:

50 let	Miroslav Trnka, Brandýsek Ing. Boris Glos, Praha
55 let	Václav Čejka, Praha Ing. Ivo Schöotta, Jablonec nad Nisou RNDr. Jan Kadrnoška, Turnov
60 let	Ing. Jindřich Plzák, Vejpřnice Jan Fišer, Praha Doc. RNDr. Petr Hadrava, DrSc., Praha
65 let	Ing. Robert Čihal, Brno
75 let	RNDr. Jiří Grygar, CSc., Praha Ing. Karel Pacner, Praha
77 let	Marie Smetanová, Praha
78 let	RNDr. Ing. Jaroslav Dykast, CSc., Most
79 let	Karel Mokříš, Praha Dr. Jaroslav Chloupek, Letovice
82 let	Ing. Josef Šuráň, CSc., Praha
84 let	RNDr. Boris Valníček, DrSc., Ondřejov
89 let	Ing. Ludmila Weberová, CSc., Praha

ČAS přeje jubilantům vše nejlepší!

Na obálce: 4. ledna 2011 nastalo zatmění Slunce. Kromě pozemních pozorovatelů, jej zaznamenala i celá plejáda kosmických sond. Jako např. přístroj AIA na palubě Solar Dynamics Observatory. Na obrázku se měsíční disk se promítá proti horké spodní koróně.

KOSMICKÉ ROZHLEDY

Věstník České
astronomické společnosti

Ročník 49
Číslo 1/2011

Vydává
Česká astronomická
společnost
IČO 00444537

Redakční rada
Petr Sobotka
Jan Vondrák
Pavel Suchan
Lenka Soumarová
Lumír Honzík
Radek Dřevěný
Marcel Bělík
Miloš Podařil
Vladislav Slezák

Adresa redakce
Kosmické rozhledy
Sekretariát ČAS
Astronomický ústav AV ČR
Fričova 298
251 65 Ondřejov
e-mail: cas@astro.cz

**Grafická úprava
a jazykové korektury**
redakce Astropisu

Tisk
Apolys s.r.o., Praha 9

Distribuce
Adlex systém

ISSN 0231-8156

Samostatně neprodejná
příloha časopisu Astropis

Kopalova přednáška za rok 2010

Jiří Grygar, Pavel Suchan

Česká astronomická společnost udělila čestnou Kopalovu přednášku 2010 Prof. RNDr. Miloslavu Druckmüllerovi, CSc. z Ústavu matematiky Fakulty strojního inženýrství Vysokého učení technického v Brně za současné významné výsledky při matematickém zpracování obrazů sluneční koróny pořizovaných během úplných zatmění Slunce.

Slavnostní předání ceny proběhlo 27. listopadu 2010 od 11:00 v budově Akademie věd ČR na Národní třídě 3, Praha 1 v sále č. 206. Laudatio přednesl RNDr. Pavel Kotrč, CSc. ze Slunečního oddělení Astronomického ústavu AV ČR v Ondřejově. Po předání ceny byla přednesena laureátská přednáška „Poodhalená tajemství sluneční koróny aneb Bůh seslal lidstvu fotografii, a proto ďábel vymyslel počítač“. Předání ceny i přednáška byly přístupné předem registrovaným účastníkům (z kapacitních důvodů).

Práce Prof. Miloslava Druckmüllera

Výzkum sluneční koróny patří k obtížným astronomickým odvětvím především proto, že zejména vnitřní korónu lze s dostatečným rozlišením sledovat pouze během úplných zatmění Slunce, která pro dané místo na zemském povrchu trvají jen několik málo minut. Dalším problémem snímkování je nesmírný dynamický rozsah jasnosti koróny od vnitřní k vnější a obtížné navázání snímků, pořizovaných podél pásu úplného zatmění z různých pozorovacích stanovišť a většinou i různými přístroji. Proto tento obor dlouhá léta fakticky stagnoval.

Prof. Miloslav Druckmüller je povoláním matematik, jenž se profesionálně věnuje moderním metodám zpracování obrazové informace. Je však také dlouholetým astronomem-amatérem, který je znám široké astronomické veřejnosti skvělými snímky polárních září, komet a v posledních deseti letech také snímky sluneční koróny při úplných zatměních Slunce, kvůli nimž cestuje i se svou rodinou, která se na snímkování i zpracování pozorování podílí, doslova po celé zeměkouli.

Jeho původně amatérská záliba však velmi rychle přerostla ve vrcholně profesionální činnost, která znamená převrat ve výzkumu koróny, protože se mu podařilo postupně vyřešit jak problém kontrastu, tak i problém přesného navázání snímků z různých pozorovacích stanovišť. Z toho vyplývá i nadšený ohlas, který Prof. Druckmüller v poslední době sklízí ve světové obci odborníků ve sluneční fyzice, ale i od nadšených čtenářů populárně-vědeckých časopisů. Především však Prof. Druckmüller na toto téma uveřejnil za posledních 7 roků již 21 původních vědeckých prací v předních světových vědeckých časopisech. V nich také interpretuje své snímky z hlediska sluneční magnetohydrodynamiky a fyziky slunečního plazmatu.

V roce 2009 se jím zpracovaný snímek sluneční koróny, pořízený v poušti Gobi během zatmění 1. srpna 2008, ocitl na titulní stránce časopisu *Nature* (458, no. 7248 z 11. 6. 2009). V poslední době (2010) např. D. Aaron Roberts (*ApJ* 711, 1044) hodnotí přínos Miloslava

*Prof. Miloslav Druckmüller při Kopalově přednášce rok 2010.
Foto: Vladimír Kopecký.*

Druckmüllera takto: „*The provision of high-resolution eclipse photography by M. D. on his excellent web site is also deeply appreciated.*“

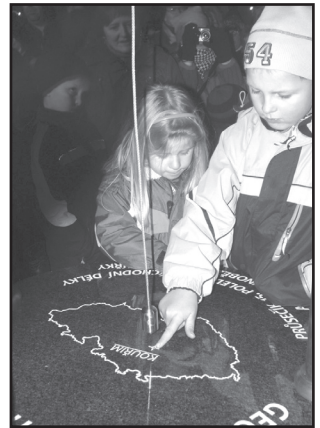
Výsledky pozorování a následně numerické zpracování snímků sluneční koróny numerickou technikou vypracovanou Prof. Druckmüllerem dnes uznává již celá odborná veřejnost v oblasti fyziky Slunce. Aplikace jeho numerických filtrů na série snímků s různou expoziční dobou přinesla zásadně nové poznatky o jemné struktuře sluneční koróny, o propojení jednotlivých paprsků a výtrysků a o dynamice vývoje. Na konkrétních datech přesvědčil odbornou veřejnost, že vedle radiálních struktur ve sluneční koróně existují i slabé struktury s tvarem oblouků orientovaných tangenciálně, což studium slunečního magnetického pole sice předvíдалo, ale dosud aplikované radiální filtry tyto oblouky numericky potlačovaly. Prof. Druckmüller tak vnesl světově ojedinělý vklad do výzkumu sluneční koróny, což ovlivňuje i širší obor fyziky plazmatu. Dal tak příklad výhody interdisciplinárního přístupu při řešení dlouhodobé stagnace v tomto odvětví sluneční fyziky.

Z těchto důvodů se Prof. RNDr. Miloslav Druckmüller, CSc. stal nositelem letošního ocenění Kopalovou přednáškou České astronomické společnosti, historicky jejím čtvrtým nositelem. Podrobnosti obsahuje webová stránka Miloslava Druckmüllera věnovaná snímkům sluneční koróny při úplných zatměních Slunce: www.zam.fme.vutbr.cz/~druck/eclipse/.

Astronomický střed Evropy

Pavel Suchan

25. listopadu 2010 se v Kouřimi (Střední Čechy) konalo slavnostní odhalení symbolu astronomicky významného místa označovaného jako astronomický střed Evropy – průsečík 15. poledníku východní délky a 50. rovnoběžky severní šířky. Symbol stojí na náměstí v Kouřimi, i když místo samé je v poli za Kouřimi. Na slavnostním odhalení promluvili zástupci města, Středočeského kraje a České astronomické společnosti. Akce po mnoha letech navázala na happening a exkurzi Pražské pobočky ČAS strávit na tomto místě průsečíku středoevropské rovnoběžky se středoevropským poledníkem právě poledne v den podzimní rovnodennosti roku 1995. Zároveň to bylo spojeno s vyměřením místa za pomoci GPS pracovníky Výzkumného ústavu geodetického a kartografického. Při slavnostním odhalení symbolu astronomického středu Evropy v Kouřimi předal Astronomický ústav AV ČR starostce města fotografii bolidu Kouřim pořízenou kamerou Evropské bolidové sítě dne 22. dubna 1995 v Ondřejově.

Odhalení astronomického středu Evropy. Foto: MěÚ Kouřim.

Členská databáze pro kontrolu online

Petr Sobotka

Setkala se s tím někdy už řada členů – nepřišel Astropis. A co teď? Rozbíhá se detektivní práce: Nedoručila ho pošta? Nevypadl jsem ze seznamu odběratelů? Nemám

chybu v adrese v databázi ČAS? Nemá špatnou adresu už moje kmenová složka? A vůbec, jaké informace o mě má ČAS – má můj aktuální email? Pokud ne, je to důvod, proč mi nechodí hromadná upozornění na důležité události z astro.cz?

VV ČAS se rozhodl skoncovat s tímto tápáním a zveřejnit na internetu členskou databázi. Samozřejmě tak, aby byly chráněny osobní údaje členů. Na základě výsledků pracovní schůzky (Soumarová, Sobotka, Dřevěný, Brát) v listopadu 2010, naprogramoval na www.astro.cz celou aplikaci předseda Sekce proměnných hvězd a exoplanet Luboš Brát.

Aplikace má dvě roviny:

- veřejnou: <http://www.astro.cz/cleni>
- autorizovanou: <http://www.astro.cz/cleni/admin>

1. veřejná

Seznam členů ČAS je veřejný, to znamená, že kdokoli, kdo napíše do prohlížeče adresu <http://www.astro.cz/cleni>, vidí jméno a příjmení člena, město a stát kde bydlí a kmenovou složku člena. Z databáze je ihned vidět aktuální celkový počet členů ČAS a také počty kmenových členů v jednotlivých sekcích a pobočkách (údaj v závorce za názvem složky).

Dole na stránce je možnost pro každého člena ČAS zkontrolovat si své osobní údaje v databázi. Stačí do příslušného okénka zadat své příjmení (s velkým písmenem na začátku a bez diakritiky), např. „Beranek“ a číslo členské legitimace, např. „1234“. Číslo členské legitimace najde člen na legitimaci, která byla rozeslána spolu s číslem 5/2010 Kosmických rozhledů, popř. na starších průkazkách, protože toto číslo se nemění. Po nalogování o sobě uvidíte všechny kontaktní a osobní údaje. Poštovní adresa a email jsou nejdůležitější pro komunikaci se členem, především ty si zkontrolujte.

2. autorizovaná:

Do autorizované části mohou vstupovat jen dva druhy osob: pověřený člověk ze složky a správce databáze ČAS (aktuálně Lenka Soumarová). Pověřená osoba z pobočky či sekce má přístup do administrátorského rozhraní, kde může kontrolovat údaje všech členů, kteří jsou kmenově v dané složce. Sekce nebo pobočka ČAS tak teď má možnost kontrolovat, zda její seznam souhlasí se seznamem v centrální databázi ČAS. Přístupová hesla složkám ČAS již byla zaslána.

Závěrem ještě poznámka, že na webu nelze databázi přímo editovat. Pro účely webu je databáze exportována z excelovské tabulky, kterou aktualizuje Lenka Soumarová. VV uvažuje o přímé editaci členské databáze složkami ČAS na astro.cz, což ovšem vyžaduje mnohem složitější programování.

Pokud najdete v záznamech jakýkoli špatný nebo zastaralý údaj, ihned kontaktujte svou sekci či pobočku a správkyňu databáze Lenku Soumarovou (soumarova@observatory.cz).

Kalendář povinností složek

Petr Sobotka

Pro bezproblémový chod ČAS je potřeba úzké spolupráce VV ČAS a funkcionářů poboček a sekcí. S činností je během roku spojeno několik administrativních úkonů, které musí být splněny v termínu, jinak by hrozilo nejen poškození dobrého jména ČAS, jako spolehlivého partnera, ale také by mohla být ohrožena dotace od Rady vědeckých společností a pří-

Aktuální kalendář povinností

průběžně	<ul style="list-style-type: none"> • Předkládat k evidenci přihlášky nových členů obratem po jejich podpisu a uhrazení příspěvku novým členem (kontaktní osoba za VV Lenka Soumarová). Hlásit změny v adresách členů a kontaktech na ně (Lenka Soumarová). • Hlásit neprodleně změny v kontaktech na výbor složky (Lumír Honzík). • Hlásit konání a pořádání vlastních významnějších akcí (Lumír Honzík).
do 5. ledna	<ul style="list-style-type: none"> • Předat evidenci pokladny, pokladní deník za uplynulý rok (Petr Sobotka). • Předat vyčíslení materiálních zásob a předat zápis o inventarizaci (Petr Sobotka). • Vyúčtovat hospodaření složky, vztahující se k vyúčtování dotace poskytnuté z prostředků RVS (Petr Sobotka)
do 15. ledna	<ul style="list-style-type: none"> • Předat přehled o činnosti složky za uplynulý rok do výroční zprávy ČAS (Petr Sobotka) a vyplnit elektronický formulář o aktivitách na webu RVS (přihlašovací údaje přes Petra Sobotku).
do 5. února	<ul style="list-style-type: none"> • Provést doplatek odvodu kmenových příspěvků od členů složky, včetně seznamu plátců (viz. povinnosti z 15. listopadu). • Členům ČAS, kteří nebudou zahrnuti v tomto seznamu, zaniká k 5. únoru jejich členství, ztrácí výhody člena ČAS a neobdrží tak už např. první číslo Astropisu (Lenka Soumarová).
do 15. září	<ul style="list-style-type: none"> • Zpracovat a odevzdat plán akcí a dalších aktivit složky na následující rok (Lumír Honzík). • Zpracovat a odevzdat návrh rozpočtu na příští rok s vyznačením žádosti o prostředky RVS (Radek Dřevěný). • Poskytnout informaci o výši vlastních (pobočkových a sekčních) příspěvků pro následující rok (Lumír Honzík).
do 15. listopadu	<ul style="list-style-type: none"> • Předat souhrnný seznam členů, kteří zaplatili na příští rok s rozlišením kmenových, hostujících a externích členů, včetně výše jejich plateb (kmenových a složkových) (Lenka Soumarová). • Zaslát na účet ČAS vybrané kmenové členské příspěvky na příští rok (Petr Sobotka).

padně postih od příslušného finančního úřadu. Většina administrativy se týká nakládání s dotacemi a vykazováním výsledků činnosti.

Aby složky ČAS, ale samozřejmě i VV ČAS věděly, co je během kalendářního roku čeká, vznikl už před lety na <http://www.astro.cz/cas/slozky/povinnosti/> kalendář povinností složek. Vzhledem k posunu výběru členských příspěvků na rok 2011, musel být i kalendář značně upraven. Samozřejmě po loňském sjezdu se změnila také jména odpovědných osob.

Protože plnění těchto administrativních úkonů vyžaduje komunikaci a chodí řada mailů apod., může se stát, že osoba zodpovědná za ČAS splnění některého úkolu nezaznamená (nedojde mail apod.). Proto vznikla tabulka, do které tajemník Petr Sobotka zaznamenává, zda a kdy od složky požadovaný úkon obdržel. Není nutno se nikam logovat a pamatovat si

hesla, tabulka se otevře každému, kdo klikne na odkaz <https://spreadsheets.google.com/pub?key=0AntmVLwZCXFjdGJCeHRRYnpxejl3WUxHUmpXS2ZtQkE&hl=cs&output=html>. Samozřejmě není třeba si tento odkaz opisovat natož pamatovat, je dostupný přímo na stránce <http://www.astro.cz/cas/slozky/povinnosti/>.

Povinnosti složek ČAS : 2011							
Název úkolu Termín	Odvod kmen. příspěv. 2011 do 15.11.	Seznam členů zaplativších 2011 do 15.11.	Vyučtování dotace formulář do 5.1.	Vyučtování dotace - doklady do 5.1.	Výroční zpráva na web RVS do 19.1.	Výroční zpráva - text pro ČAS do 19.1.	
Sekke ČAS							
Astronautická	15.11.	15.11.	13.12.	15.12.	10.1.	17.1.	
Historická	20.10.+ prosinec	20.10.+ prosinec	neměla dotaci	neměla dotaci	vyplnil tajemník+20.1.	13.1. (jen pdf)	
Kosmologická	19.10.	17.10.	neměla dotaci	neměla dotaci	18.1.	18.1.	
Sekke pro děti mládež	do 25.11.	22.11.	27.12.	10.1.	10.1.	17.1.	
Proměnných hvězd a exoplanet	23.11.	15.11.	3.1.	7.1.	19.1.	19.1.	
Přístrojová a optická	15.11.	15.11.	neměla dotaci	neměla dotaci	17.1.	17.1.	
Sluneční	23.11.	15.11.	4.1.	4.1.	10.1.	10.1.	
Společnost pro meziplanet. hmotu	1.11.+15.11.	12.11.	4.1.	13.12.	18.1.	19.1.	
Zákrytová a astrometrická	16.11.	15.11.	7.12.	6.12.	10.1.	10.1.	
Pobočky ČAS							
Astronomická společnost Most	10.11.	8.11.	11.12.	29.12.	10.1.	17.1.	
Jihočeská	15.11.	15.11.	30.12.	předají 15.1.	14.1.	14.1.	
Klub astronomů Liberecká	-	-	-	-	vyplnil tajemník	16.1.	
Praha	15.11.	12.11.	8.1.	8.1.	18.1.	18.1.	
Třebíč	16.11.	14.11.	neměla dotaci	neměla dotaci	vyplnil tajemník	vyplnil tajemník	
Valašská astronomická společnost	19.11.	19.11.	5.1.	6.1.	18.1.	19.1.	
Východočeská	15.11.	15.11.	7.12.	6.12.	13.1.	17.1.	
Západočeská	15.11.	15.11.	3.1.	4.1.	14.1.	17.1.	

Zápis řádného jednání Výkonného výboru ČAS

Petr Sobotka

Jednání se konalo 8. prosince 2010 od 13:00 v Astronomickém ústavu AV ČR v Praze na Spořilově. Přítomni: Marcel Bělík, Lumír Honzík, Miloš Podařil, Vladislav Slezák, Petr Sobotka, Lenka Soumarová, Pavel Suchan, Jan Vondrák, revizorka: Eva Marková, omluven: Radek Dřevěný

• **Kontrola zápisu ze 13. 10. 2010.** Řada bodů minulého zápisu je i samostatnými body současného zasedání, proto budou zmíněny dále. Nová verze loga ČAS obsahující název společnosti je hotova, na astro.cz umístil Sobotka a vypracoval manuál k použití. Projednávání rozpočtu ČAS na rok 2011 bylo vzhledem k nepřítomnosti hospodáře přesunuto na příští jednání VV ČAS.

• **Nový Jednací a organizační řád.** VV projednal návrh nového Jednacího a organizačního řádu ČAS, který vypracoval Podařil. Řád je stručnější a přehlednější. VV děkuje autorovi a dalším spolupracovníkům, kteří řád připomínkovali. Podařil do konce roku vypracuje konečnou podobu řádu se zapracovanými připomínkami vznesenými na zasedání VV.

• **Propagační materiály ČAS.** VV diskutoval možnosti propagace ČAS formou propagačních předmětů. ČAS se může v současné době prezentovat vizitkami v češtině i angličtině, záložkami do knížky, malými kapesními svítilnami. Pro práci s mládeží je připraven astronomický kvíz. Bělík navrhuje výrobu propagačního letáčku ČAS v angličtině – vypracuje Bělík, jazyková korektura Vondrák. Marková navrhuje jako dárkový předmět zarámované vítězné snímky České astrofotografie měsíce. Slezák navrhuje elektronické přání ČAS – PF 2011, VV souhlasí, PF vytvoří Slezák.

• **Dodatečná dotace z RVS.** Suchan informoval, že koncem listopadu vrátila jedna vědecká společnost 45 000 Kč dotace zpět RVS. Tuto částku bylo třeba ihned vyčerpat a ČAS po-

dala dodatečně návrh na projekt „Světelné znečištění – popularizace a edukace odborné problematiky“. RVS projekt přijala, řešitelem je Suchan a celková výše dotace projektu je 15 000 Kč. Z projektu bude financováno především vytištění informačního materiálu o Jizerské oblasti tmavé oblohy.

• **Členská databáze ČAS.** Soumarová informovala, že aktualizovala databázi ČAS o členy, kteří zaplatili příspěvky na rok 2011. Na základě toho byly vyrobeny členské průkazky ČAS a v současné době jsou rozesílány členům ČAS spolu s Astropisem a Kosmickými rozhledy. VV děkuje složkám ČAS, že organizačně zvládly výběr členských příspěvků v listopadovém termínu. Soumarová upozornila, že při řešení opomenutých plateb ze strany členů, upomínek a dodatečném placení příspěvků může dojít v záplavě mailů k přehlédnutí. 19. listopadu proběhla schůzka pracovní skupiny zabývající se členskou databází ČAS ve složení Soumarová, Brát, Dřevěný, Sobotka. Brát na základě schůzky naprogramoval rozhraní databáze na astro.cz. Databázi mohou vidět 1. všichni členové ČAS – jen název složky, jméno a město člena, 2. předseda nebo hospodář složky – jméno, adresa, email, telefon a datum narození člena, 3. členové ČAS po nalogování – všechny své osobní údaje. VV uvítal, že díky databázi vznikne poprvé v historii zpětná vazba se členy ČAS a složkami. Zástupci složek uvidí, kteří členové jsou v ČAS a jaké údaje jsou o nich vedeny. Vyřeší se tím např. opakované problémy neaktuálních adres pro rozesílání Astropisu apod. Po zkušebních testech databáze složky informuje Sobotka a rozešle přístupová hesla.

• **Liberecká pobočka ČAS.** VV formálně potvrdil vznik nové pobočky ČAS. Dne 22. listopadu 2010 se konala ustavující schůze nové místní pobočky ČAS pod názvem Klub astronomů Liberecka (KaL). Ten navazuje na dlouholetou tradici amatérské astronomie v tomto regionu a jeho posláním je hlavně popularizace astronomie nejširší veřejnosti formou přednášek a veřejných pozorování zajímavých úkazů. KaL rovněž aktivně spolupracuje s dalšími institucemi na přeshraničním česko-polském projektu Jizerské oblasti tmavé oblohy. Byl zvolen výbor pobočky (předseda Bc. Aleš Majer, místopředseda Mgr. Martin Gembec a hospodář Viktor Trnka). Zakládající schůze se za ČAS účastnili Suchan a Zahajský.

• **Noví členové ČAS.** VV přijal do ČAS tyto nové členy: Jiří Blažek (Západočeská pobočka), Eliška Brantálová (Valašská astronomická společnost), Felix Čermák (Liberecká pobočka), Jakub Černý (Společnost pro meziplanetární hmotu), Jan Dobiáš (Liberecká pobočka), Vladimír Dvořák (Liberecká pobočka), Martin Gembec (Liberecká pobočka), Magda Josífková (Liberecká pobočka), Eva Kašparová (Historická sekce), David Knespl (Historická sekce), Dagmar Krejčí (Historická sekce), Tereza Krejčová (Sekce proměnných hvězd a exoplanet), Aleš Majer (Liberecká pobočka), Martin Mašek (Liberecká pobočka), Martin Müller (Valašská astronomická společnost), Roman Pipek (Historická sekce), Jan Pícha (Liberecká pobočka), Zdeněk Ryška (Valašská astronomická společnost), Josef Skalka (Valašská astronomická společnost), Milan Štefánik (Pražská pobočka), Viktor Trnka (Liberecká pobočka), Pavel Vála (Liberecká pobočka), Jan Wild (Historická sekce), Petr Zadák (Pražská pobočka), Stanislav Zahajský (Pražská pobočka), Marek Zajac (Kosmologická sekce).

• **Setkání složek ČAS.** Tzv. malé pracovní setkání zástupců složek ČAS proběhne v sobotu 15. ledna 2011 v prostoru Astronomického ústavu AV ČR v Praze na Spořilově. Hlavním bodem programu bude vyúčtování dotace RVS, podepisování účetních dokladů apod. Ivo Míček (SMPH) navrhuje využít setkání k diskusi nad prací s mládeží v ČAS – VV souhlasí.

Pozvánku sestaví a rozešle Sobotka. Velké setkání složek proběhne na Hvězdárně Žebrák 16. dubna 2011. Program bude upřesněn.

- **Astro.cz.** Server astro.cz se bude koncem ledna stěhovat z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně do Astronomického ústavu AV ČR. VV děkuje řediteli ústavu za podporu. Formálně dořeší Sobotka. S přesunem serveru souvisí i nákup nového hardware (harddisky a záložní zdroj) a instalace operačního systému – zajistí Jan Štrobl z Jihočeské pobočky ČAS. Sobotka informoval, že redakce astro.cz připravuje seznam požadavků na nový redakční systém. K jeho naprogramování by mělo dojít v první polovině roku 2011. Redakční systém a design si vyžádá finanční podporu z rozpočtu ČAS. VV souhlasí.

- **Keplerovo muzeum.** 24. listopadu se konala schůzka zástupců VV (Vondrák, Suchan, Honzík) s Vojtěchem Sedláčkem z agentury ProVás, která se stará o Keplerovo muzeum. Bylo dohodnuto zvýšení počtu interaktivních exponátů, oprava informačních plakátů v muzeu, rozšíření propagace na www.keplerovomuzeum.cz a vytvoření poutače před vchodem do objektu. Vondrák zaslal 8. 12. písemně Sedláčkovi seznam připomínek k muzeu. K 31. 12. 2010 končí dvouletá smlouva s agenturou ProVás o provozování muzea. Nová smlouva na další dva roky musí být uzavřena do konce roku. Návrh smlouvy zašle V. Sedláček. Vondrák podepsal nájemní smlouvu s majitelkou nemovitosti J. Steinwaldovou na další dva roky. Nájemné bude 5000 Kč/měsíc, ČAS složí na rok 2011 na účet pí. Steinwaldové jistinu ve výši 60 000 Kč, ze které se bude nájemné strhávat. Nájem bude ČAS hradit z dotace Magistrátu hl. města Prahy. Jistinu zaplatí z účtu ČAS Sobotka. Dále bude ČAS platit zálohy za služby pí. Steinwaldové ve výši 2 289 Kč/měsíc. Z prostředků dotace na Keplerovo muzeum budou uhrazeny propagační materiály muzea – letáčky a poster (texty dodá Suchan, grafiku a tisk zajistí Slezák). Je třeba dodržet plánovaný rozpočet muzea – přehled výdajů zpracuje Sobotka.

- **Robotický dalekohled ČAS.** 30. listopadu proběhla pracovní schůzka v Hradci Králové. Za VV se zúčastnili Vondrák, Suchan a Bělík. Diskutována byla možnost modernizace dalekohledu Schmidt-teleskop 800/1200/2400 mm, tedy průměr zrcadla 1200 mm, ohnisková délka 2400 mm, průměr korekční desky 800 mm na observatoři German-Spanish Astronomical Center at Calar Alto. Španělská strana s konceptem modernizace dalekohledu a dělbou pozorovacího času souhlasí, řeší se detaily spolupráce. VV souhlasí s pokračováním přípravných prací pro podání grantu včetně z toho plynoucích finančních nákladů. Pokud se celý projekt uskuteční, poběží na dalekohledu z části odborný program a z části program umožňující zapojení všech členů ČAS. Za ČAS řeší Bělík.

- **Společná soutěž ČAS a ČRo Leonardo.** ČAS a Český rozhlas Leonardo podepsaly deklaraci o spolupráci. Ta umožní spolupracovat na společných projektech. Sobotka přišel s nápadem společné soutěže. Soutěž bude vyhlášena počátkem roku 2011 ve spolupráci s významným českým astronomem v zahraničí. Podrobnosti budou zveřejněny později. Realizací pověřen Sobotka.

- **Fotografická soutěž zatmění Slunce 4. ledna 2011.** Astronomická společnost Pardubice (ASP) a Hvězdárna b. A. Krause v Pardubicích připravily fotografickou soutěž při příležitosti částečného zatmění Slunce a požádaly ČAS o spolupráci a dary pro výherce. VV rozhodl, že Česká astronomická společnost bude oficiálním spolupřadatelem soutěže. Zároveň byly vyskladněny věcné odměny pro výherce. Navíc VV schválil částku 1 000 Kč

na další odměny, které zakoupí ASP. V případě zatažené oblohy se soutěž neuskuteční a VV bude nárokovat vrácení odměn. Dořeší a věcné ceny ASP předá Sobotka.

• **Změny v soutěži Svítme si na cestu, ne na hvězdy.** Od dubna 2011 bude fotografická soutěž „Svítme si na cestu, ne na hvězdy“ probíhat společně v ČR i v SR, tedy bude jedna česko-slovenská soutěž namísto dvou národních. VV se záměrem souhlasí, partnerem na české straně bude ČAS. Západočeská pobočka poskytne finanční podporu 3 500 Kč. VV Čas uvolní v případě potřeby dalších maximálně 4 000 Kč.

• **Hvězdárna v Sedlčanech a prof. Plavec.** VV projednal námět Františka Lomoze z hvězdárny v Sedlčanech na uspořádání společné akce v roce 2012 k 50. výročí založení hvězdárny v Sedlčanech. Akce by byla spojena s připomenutím významného sedlčanského rodáka astronoma prof. Miroslava Plavce. VV se záměr líbí a žádá organizátory v Sedlčanech o bližší informace a konkrétní představu.

• **100 let narození prof. Kopala.** Suchan byl osloven panem Ing. Jiřím Veselým, že v Litomyšli majitelé panelového domu po opravě fasády už nechtějí mít na stěně domu vyvěšený obří plakát k pomníku prof. Kopala. VV doporučuje plakát uchovat, město Litomyšl osloví Suchan. Suchan připomněl, že v roce 2014 uplyne 100 let od narození prof. Kopala. Je to námět na uspořádání společné akce města Litomyšl a ČAS.

• **Distribuované výpočty – projekt s MFF UK.** Josef Ďurech z Astronomického ústavu MFF UK reagoval na výzvu Czech National Teamu (CNT), který prostřednictvím ČAS nabídl výpočetní kapacitu až 110 TFlops (viz zápis ze 13. 10. 2010.) Proběhla první informativní schůzka za účasti Sobotky (ČAS), Ďurecha (MFF UK) a zástupců CNT (Vykouřila, Klibera a Vanča). Ďurech vysvětlil vědecké aspekty fotometrického výzkumu planetek a určování jejich tvarů. Zástupci CNT vysvětlili princip distribuovaných výpočtů a konkrétní postup při spuštění nového projektu. Sobotka navrhl postup, jak projekt co nejvíce přiblížit veřejnosti. VV vítá vznik projektu a bude ho i nadále podporovat.

• **Hvězdárna v Pradubicích.** Honzík tlumočil informace Petra Komárka o problematické situaci na hvězdárně v Pradubicích. Hvězdárna je netypická tím, že organizačně patří pod Dům dětí a mládeže (DDM). Vyplývá z toho řada problémů. P. Komárek jako jediný placený zaměstnanec nezvládá všechnu agendu a chybí mladí odchovanci. Žádosti P. Komárka na pardubickém Kraji o personální posílení hvězdárny se neseskaly s pochopením u DDM. VV pověřil Honzíka jednáním s DDM.

Termín příští schůze VV ČAS bude určen po setkání složek 15. ledna 2011 v Astronomickém ústavu AV ČR na Spořilově. Na této akci bude většina členů VV ČAS.

Zapsal: Sobotka

Setkání složek ČAS

VV ČAS zve zástupce složek ČAS na tzv. „Velké setkání“ sekcí, poboček a kolektivních členů ČAS, které se uskuteční v sobotu 16. dubna od 10 hodin v Kulturním klubu v Žebráku. Setkání je během roku jedinou příležitostí, kdy mohou pobočky, sekce a kolektivní členové představovat svoji činnost, diskutovat o směřování ČAS apod. Akce proběhne ve spolupráci s Hvězdárnou Žebrák a bude na ni navazovat od 20 hodin pozorování oblohy přenosnými dalekohledy z nádvoří hradu Točnick. Pozorování bude doplněno středověkým vyprávěním o astronomii, souhvězdích a vesmíru.

Messierovský maratón

Hvězdárna v Rokycanech ve spolupráci s HaP Plzeň a Západočeskou pobočkou ČAS pořádá další ročník Messierovského maratónu. Uskuteční se v noci 2./3. dubna na hvězdárně v Rokycanech. Předcházet mu bude v sobotu odpoledne přednáška ředitele Hvězdárny a planetária hl. m. Prahy Ing. Marcela Grüna, s názvem „50 let od Gagarina“, která bude v přednáškovém sále hvězdárny volně přístupná i široké veřejnosti. Bližší informace na <http://hvr.cz/akce/messier/>

Hvězdárna Františka Pešty

V sobotu 19. 3. 2011 od 13 hodin, v objektu Hvězdárny Františka Pešty v Sezimově Ústí, proběhne setkání Astronomického kroužku při Hvězdárně Fr. Pešty. Na programu je zhodnocení činnosti, změny v činnosti v roce 2011 a představení projektů Impact a LEMPUPI (lineární elektro-magnetický pulzní urychlovač projektilů impaktů). Kontakt: www.hvezdarna-fp.cz, bartos@hvezdarna-fp.cz, 777 770 253 (Petr Bartoš).

Pražská pobočka v ZOO

V sobotu 19. března 2011 se bude již tradičně konat v přednáškovém sále pražské ZOO v Tróji od 10 hodin den s PP ČAS. Výroční schůze Pražské pobočky ČAS bude spojena s doprovodným programem, přednáškami a v případě jasného počasí také pozorováním Slunce chromosférickým dalekohledem (protuberance). Během akce zazní také přednáška „Záhadný svět Titanu aneb pohled do pradávnej minulosti Země?“ RNDr. Vladimíra Kopecského Jr., Ph.D. a na téma „Příčiny a následky erupce islandské sopky“ pohovoří Mgr. Jakub Haloda, Ph.D.

10. MHV

O víkendu 29.4.–1.5.2011 proběhne jubilejní 10. běh jarní MHV 2011. Sejdeme se pod tmavou oblohou v Zubří nedaleko Nového Města na Moravě. Ubytovací kapacita areálu BVV je kolem 90 osob a při 9. MHV jsme obsadili i nouzové prostory. Informace o minulých MHV jsou na adrese <http://www.astro.cz/akce/mhv/> a na stejném serveru v galerii jsou i fotografie. Areál máme rezervovaný, program je sestavený, zástupci ze spolupořadatelské sekce POSEC jsou připraveni na technické konzultace, firma Supra připraví nějaké novinky k prozkoumání a možná přijede i kouzelník... O spuštění přihlašovací aplikace (na přelomu března a dubna) vás budeme informovat. Akci pořádá Pražská pobočka CAS.

Litické hvězdobraní 2011

Do kalendáře si zaznamenejte i akci hned na víkend následující po MHV. Ve dnech 6.–8. 5. 2011 proběhne další pozorovací setkání „Litické hvězdobraní 2011“ včetně doprovodných přednášek, kterou pořádá sdružení MAC. Bližší informace najdete na stránkách PP ČAS anebo na stránkách <http://mac.astro.cz/>

KOSMOS-NEWS PARTY 2011

Astronautická sekce ČAS zve zájemce o pilotovanou kosmonautiku, historii kosmonautiky a nové trendy v dobývání kosmu k účasti na již jedenáctém ročníku. Největší středoevrop-

ské setkání zájemců o kosmonautiku se uskuteční v termínu 29.4.–1.5.2011 v Lázních Bohdaneč nedaleko Pardubic. Pro účastníky je připravena desítká přednášek předních českých i zahraničních odborníků na kosmonautiku a bohatý doprovodný program po celé tři dny konání semináře. A možná opět přijede i kosmonaut...

Bližší informace na webových stránkách <http://knp.kosmo.cz> nebo na e-mailu milan@halousek.eu. Účast možná pouze po předchozím přihlášení! Ubytování i stravování zajištěno v místě konání.

8th INTEGRAL/BART Workshop IBWS

Karlovy Vary, Czech Republic, April 26-29, 2011. The workshop will focus on works performed by Group of High Energy Astrophysics in the Stellar Department of the AI AS CR in Ondrejov and CTU in Prague and relevant international (with emphasis on Central Europe and neighbouring countries) collaborators in the field of high-energy astrophysics including satellite projects and related ground-based experiments i.e. ESA INTEGRAL, IXO, ESA Gaia HEA allocated workpackages, Cubesat, robotic telescopes (e.g. RTS2, BOOTES, BART, D50, Watcher), SID VLF GRB detectors, and related science. Organized by Astronomical Institute, Academy of Sciences of the Czech Republic, Czech Technical University in Prague, Karlovy Vary Observatory, Dr Remeis Observatory Bamberg.

Fyzikální kouzla a nanotechnologie

15.–31. 3. 2011. V rámci akce proběhne výstava a workshop VUT Brno. Pořádá Muzeum Vysočiny Jihlava za spolupráce Jihlavské astronomické společnosti. Program pro veřejnost (přednášky v Muzeu Vysočiny Jihlava):

- 22. 3. 2011, 16:00: prof. RNDr. Miloslav Druckmüller, CSc.: Matematika ve službách sluneční fyziky
- 23. 3. 2011, 17:00: Ing. Radek Kalousek, Ph.D. a Ing. Stanislav Průša, Ph.D.: Nanotechnologie, vesmír na špičce vědy
- 24. 3. 2011, 17:00: doc. RNDr. Zdeněk Bochníček, Dr.: Lidské tělo ve vesmíru
- 24. 3. 2011, 19:00: doc. RNDr. Zdeněk Bochníček, Dr.: Fyzikální kavárna
- 25. 3. 2011: 19:00: Bc. Petr Dvořák: Vznik všeho
- 26. 3. 2011: Fyzikální duet: Finále celonárodní soutěže pěti dvojic studentů základních a středních škol s vyvrcholením v Muzeu Vysočiny Jihlava

Hvězdárna v Úpici

- 19. března, od 10 do 15 hodin: Den otevřených dveří u příležitosti světového meteorologického dne (areál hvězdárny)
- 28. března od 19 hodin: Přednáška Pavla Toufara „Vzestup a pád Jurije Gagarina“ (přednáškový sál hvězdárny)
- 23. dubna, od 10 do 15 hodin: Den otevřených dveří u příležitosti Dne Země (areál hvězdárny)